30/11/2019

Χανιά-Φρούριο Φιρκά: Ο χώρος όπου “ενώθηκε” η Κρήτη με την Ελλάδα

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Το φρούριο Φιρκά αποτελεί ένα από τα χαρακτηριστικότερα μνημεία της παλιάς πόλης των Χανίων εκπέμποντας πολύ ισχυρούς συμβολισμούς για την Κρήτη, καθώς εκεί την 1η Δεκεμβρίου 1913 ο τότε πρωθυπουργός Ελευθέριος Βενιζέλος, ο πρίγκιπας Γεώργιος και Κρήτες οπλαρχηγοί, ύψωσαν την ελληνική σημαία επισφραγίζοντας την πολυπόθητη για τους Κρητικούς ένωση της μεγαλονήσου με την Ελλάδα.

Το κάστρο, συνδέεται με την παρουσία των Ενετών στην Κρήτη καθώς κατασκευάσθηκε στη βορειοδυτική πλευρά του λιμανιού της πόλης των Χανίων, ως ένα σημαντικό οχυρωματικό έργο ικανό να αποτρέψει κάθε εχθρικό κίνδυνο για το λιμάνι. Πήρε την ονομασία «Rivellino Del Porto» .

Η κατασκευή του ξεκίνησε περίπου στα μέσα του 16ου αι. και ολοκληρώθηκε μερικά χρόνια πριν από την πτώση της πόλης στους Τούρκους το 1645.

Εσωτερικά ο χώρος ήταν διαμορφωμένος με κατάλληλα κτίσματα σε στρατώνες και αποθήκες πολεμικού υλικού. Επίσης ήταν η έδρα του στρατιωτικού διοικητή

της πόλης. Στο μέσον περίπου της αυλής υπάρχει μια μεγάλη θολωτή δεξαμενή που συγκέντρωνε τα βρόχινα νερά των στεγών.

Τη βόρεια πλευρά του κάστρου καταλαμβάνει το συγκρότημα των έξι συνεχόμενων θόλων στους οποίους υπήρχαν οι μεγάλες κανονιοθυρίδες μία σε κάθε θόλο, σχεδιασμένες έτσι ώστε τα πυρά των πυροβόλων να καλύπτουν την είσοδο του λιμανιού.

Στα χρόνια της τουρκοκρατίας το κάστρο χρησιμοποιήθηκε κυρίως σαν στρατώνας (Firka = στρατώνας), ονομασία που διατηρεί μέχρι σήμερα. Οι θολωτοί χώροι βολής χρησιμοποιήθηκαν ως φυλακές από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας μέχρι τα χρόνια του εμφύλιου πολέμου.

Στο κάστρο με την πάροδο των χρόνων έγιναν εργασίες συντήρησης, ώστε σήμερα να παρουσιάζει πολύ καλή εικόνα.

Όπως αναφέρει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ο επίτιμος έφορος αρχαιοτήτων Χανίων Μιχάλης Ανδριανάκης « υπήρξεμια ριζική παρέμβαση στον χώρο, κυρίως την περίοδο 2008 - 2011. Έγινε σε πρώτη φάση, μια ανασκαφή καθώς είχε αλλοιωθεί η αυλή του κάστρου. Βρήκαμε την αρχική μορφή του χώρου και κάναμε παρεμβάσεις σε όλη την έκταση του κτηρίου. Πλακοστρώσαμε όλους τους χώρους ενώ απομακρύνθηκε και μεταλλική κατασκευή που χρησιμοποιούταν ως θέατρο». Σύμφωνα με τον ίδιο, όλες οι εργασίες έγιναν με αυτεπιστασία από τις υπηρεσίες της εφορίας αρχαιοτήτων.

Στο φρούριο Φιρκά πραγματοποιείται συμβολικά κάθε Μάιο και η ύψωση των σημαιών των συμμάχων χωρών που έλαβαν μέρος στη Μάχη της Κρήτης και στην αντίσταση του κρητικού λαού κατά των γερμανικών στρατευμάτων κατοχής.